Debreczen 1897. XXIV. évfolyam 258. sz. Péntek, november 5.

Előfizetési árak:
Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések:
Egy hasábos petit soronkint 5 krjával számittatnak.

Serbán.

Debreczen, nov. 5.

(F—) Bizonyára országszerte feltünést fog kelteni Serbán képviselő urnak interpellácziója, melyben Károly román király ténykedéseért, azaz Jeszenszky min. tanácsos román rendjeléért, vonja felelőségre a magyar miniszter elnököt.

A dolog egyszerüen nevetséges volna, ha nem rejlenék mögötte a nagyszebeni Tribuna s az egész nagyszebeni irredentista klikk, melynek szószólójává tette magát Serbán az ő abszurd interpellácziójával.

A miniszterelnök másnapra halasztotta a feleletet, de megjegyezte egyszersmind, hogy a dolgot nem tekinti a ház elé tartozónak.

Minket az egészben nem az interpellácziő érdekel, sem a miniszterelnök felelete, mely nem lehet más csak elutasitó, mi az egészből csak azt a konzekvenczíát akarjuk levonni, hogy ime Serbán ur a magyar képviselőház tagja, nyiltan paktál a tribunistákkal, mert hisz a Tribuna hasábjain volt előkészitve az ő famozus interpellácziója már a mult vasárnap.

Romániában csupán a szélső ligista ellenzék, a mely ezzel a kormánynak akar bajt okozni, agitál Jeszenszky kitüntetése ellen, nálunk pedig a Tribuna mellett Serbán a magyar képviselőház tagja!

Serbán tehát bevette az ő báránybőrét s az okos oláhból egyszerre kibujt az ultra román, a kinek fáj, hogy a román király szemmel láthatóan demonstrálta, hogy ő és kormánya megnyugszik a magyar kormány nemzetiségi politikájába s nem hagyja magát félrevezettetni nehány agitáczióból élő, a martirságot fizetésére üző erdélyi román hazug hiresztelőseitől.

Igen, mert akárhogy csürjék és csavarják, akárhogy magyarázzák és akárhogy dühöngjenek ellene, Jeszenszky Sándor kitüntetése a román korona renddel és annak csillagával egyebet nem jelent mint ezt.

És ezt meg nem történtté nem teszi már semmiféle meeting, semmiféle dezavuálás.

Akár vissza is kérhetik Jeszenszkytől a rendjelet, a mit nem hiszünk, — akár oda dobhatja ő azt a románoknak a mihez nagy kedve volna, de mit meg nem tehet, akár megtagadhatja a román király részességét a király tényével szemben, mivel, csak saját gyengeségét bizonyitaná, — mindez meg nem változtathatná a tényt, hogy Károly király és a román kormány egyetért a mi nemzetiségi politikánkkal és hogy még egy szövetséges viszony sem akadályozhat meg bennünket abban, hogy a mi románjaink közt, kikhez Romániának semmi körülmények közt sincs köze, rendet ne tartsunk.

Serbán azt állitja, hogy nem a magyar és román nép között, de a román nép és a magyar kormány között van ellentét, mi pedig erre azt feleljük, hogy az ellentét nem köztünk és a román nép, de a román agitátorok és a magyar büntető törvénykönyv között van.

Serbán interpellácziójának azon részéről, mely azt állitja, hogy a román királyt tévedésbe ejtette a magyar kormány mikor Jeszenszky kitüntetését kieszközölte, mint egy galád rágalmazóról nem is érdemes beszélni, ez különben is lehetetlenség. Jeszenszky a Keplik perben tartott beszéde óta, mely még ma is ugy fáj az irredentista románoknak a hogy csak az igazság fájhat, nagyon ismert alak Romániában, a koronás fők pedig ma napság tájékozattabbak és jobban informáltak mint a nagyközönség gondolná.

= **Az osztrák válság.** A király tegnap délelőtt kihallgatáson fogadta a képviselőház két alelnökét, Abrahamovitzot és Kamarzot. A lapokhoz szétküldött félhivatalos kommü-

TÁRCZA.

Az átalakulás.

Irta: **Bede Jóh.**

I.

Semmer Ferencz egy kis czingár és törpe alaku legény volt. Nevelő volt egy törvényszéki biró három fia mellett, kiket az iskola könnyebbitése végett tanitott teljes ellátásért és havi tiz forintért. Semmer ezenkivül minden dolog felől okoskodott, más szóval mondva: filozófált. A filozófia tudniillik arra való, hogy olyan embereknek, a kikkel senkise bajlódik, legyen hogy mivel táplálják a lelküket. Semmer ur mindig fekete ruhában járt és fekete kalappal. Az utczán mindent megnézett és szemügyre vette különösen az oly dolgokat, a miktől nem kellett félni. Ezek közé tartoztak a kirakatok kivétel nélkül. Minden kirakat táplálta a gondolkozását. A női toillete boltok előtt sóhajtva állott meg és tekintete szomjasan tapadt a viaszkmodellek drága öltözeteire. A formákat imádta, melyekhez hasonlót pedig élő elevenen itt suhantak el mellette, csakhogy ő rájuk nézni nem mert és mert csakugy elérhetetlenek voltak, mint azok, melyeket az üvegfal zárja választ el tőle. És csakugy nevetséges lenne, ha imádattal fordulna e kaczér uri nők közül bármelyikhez, mint hogyha széttörué a kirakat ablakokat, hogy a modellt megölelje.

Oh, a filozófia utja szövevényes és kiszámithatatlan, hogy rajta haladva, az ember merre jut. Semmer imhol a szeretés jogához érkezett. Gondolkozásában egy tan körül járt, melyet én a szerelem szoczializmusának neveznék. Miért ne volna jogom nekem, kérdezte, egy szép nőhöz, a kit szerethessek én, a ki meg tudom érteni a szerelmet és a ki vagyok olyan érdemes reá, mint száz meg száz azok közül, akik itt unatkozva fogóznak egy isteni nő karjába!

Elfordult a kirakatoktól és az élő szépségek szemlélésére feledkeződött. Az asszonyok tudnak olvasni az ily csodálattal tele való szemekből. Ezenkivül nyár vége is volt: hervadó a rózsa, halaványodó a nap és a levegőt panaszos sóhajtás rezgette. Egy-egy asszony, a ki a fiut nézte, mosolygott.

Semmer Ferencz a mosolyt beletette a filozófia vegyelemző lombikjába és felbontotta elemeire ugynevezett pozitiv kérdésekkel. Miért mosolyog egy nő, ha ismeretlen férfit lát? és éppen egy ilyen nő, aki már nem fiatal, de szép még? Önkényes-e az ily mosoly vagy erőltetett? Neki szól-e, avagy szándék nélkül való? Addig tagolta és vegyelemezte, amig erre a feleletre jutott:

— Bátorság! Előre!

És ekkor történt szintén először, hogy Semmer Ferencz egy kirakat tükörében megnézte magát és megállapitotta, hogy a kalap, a fekete ruha egészen rendes ünnepies, hanem... Hanem a czipő formátlan, az oldala meg van hasadva, talpa alig a szélén van valami, sarka meg éppen nincs. A boldogság rózsásutjára ilyen czipőkkel nem lehet lépni: az embernek megszurkálja a lábát a sok tövis.

A következő héten tehát arról filozófált, hogy uj czipőt fog vásárolni. Ujat, még pedig sárgát. Mindenki sárga czipőt hordott tudniillik és a czipőboltok kirakatai is ilyenekkel voltak tele. „Menynyire elmaradtam én — gondolta — a világtól. Csak most veszem észre, hogy mindenki sárga czipőben jár és hogy a sárga czipő nem is drágább, mint a fekete.“...

II.

Minden czipőboltot végigtanulmányozott már. Attól félt, hogy megcsalják s a nagy boltok kirakataiban nem bizott. Ezek több bért fizetnek, mint a kicsi boltok, hát nem adhatják oly olcsón a czipőket; többet gyártanak, hát csak sietve összetákolják, bizonyosan papirból ragasztják össze és sárgára festik. Végül megállapodott egy külső-köruti szük

nike szerint a király ez alkalommal megelégedését fejezte ki az elnökök kitartása s a tanácskozások nyugodt, erős vezetése felett; behatóan kérdezősködött a parlamenti helyzetről és kegyesen bocsátotta el őket. Az obstrukciós pártok körében a kihallgatást olybá veszik, mint felhatalmazást arra, hogy az elnökség minden intézkedést tegyen meg az obstrukció lehetetlenné tételére. — A délutáni ülésen ismét nagy *botrányok* voltak. Az ülés azzal kezdődött, hogy Pergelt névszerinti szavazást inditványozott a felett, hogy legyen-e titkos szavazás, vagy sem. A névszerinti szavazást elrendelték s a jegyzők elkezdték a neveket felolvasni. Az ellenzék azonban éktelen lármát csapott minden név felolvasásakor, ugy, hogy azt sem lehetett hallani, igennel vagy nemmel szavaz-e az illető. Mikor az elnök be akarta zárni az ülést, az ellenzék ismét inditványokkal lépett elő, amelyek felett a tárgyalás előreláthatólag igen hosszu lesz. A képviselőház folyosói tele vannak a legkülönbözőbb hirekkel. Szinte biztosra veszik, hogy a Házat feloszlatják. A képviselők szinte kezdenek megbarátkozni a feloszlatás gondolatával, a mely az esetben történnék meg, ha a provizórium el nem fogadtatnék. A dolgot állitólag már a tegnapi minisztertanácson elhatározták. A németek sem félnek a feloszlatástól, sőt örülnének neki, mert soha rájuk nézve a hangulat a mostaninál kedvezőbb nem volt.

Országgyülés.

Budapest, nov. 4.

Egy jó csomó mentelmi ügyön kivül Bánffy Dezső válasza is a napirenden volt *Jeszenszky* Sándor kitüntetése dolgában.

Egy csomó mentelmi jog.

Sima Ferencz mentelmi jogát, a kit párviadal vétsége miatt kérnek ki a Háztól, egy szó nélkül kiadták — de már Ivánka Oszkár ügyénél, a kit szintén párbaj vétsége miatt követelnek, felpattant az öreg Madarász József, de a t. Ház nem fogadta el az öreg ur álláspontját és kiadta *Ivánkát*, a mint kiadta *Serbán* Miklóst is, a kinek *Olay* Lajos kelt a védelmére.

Nem volt minden érdekessék nélkül a *Várossy* Gyula mentelmi ügye. Négy jobblétre szenderült sertés forgott a szőnyegen, a melyek ragadós betegségben multak ki és a gazdájuk Várossy képviselő ur elfelejtette bejelenteni ezt a gyöngéjüket.

A Ház nem függeszti fel a mentelmi jogot.

Zákó Milán mentelmi ügye jött sorra, akit megint nem adják ki; de simán kiadták megint *Simát*, a kit hamis váddal vádolnak, meg *Papp* Eleket, a ki állitólag sajtó utján rágalmazást és becsületsértést követett el: Festetits Andor grófot ellenben, a kit „jogtalan elsajátitás“ vádjával illetnek, nem adja ki se a mentelmi bizottság, se a tisztelt Ház.

Ezzel *Schmidt* Gyula a mentelmi bizottság előadója befejezte a müködését és következtek a miniszteri válaszok.

A máramarosi erdők.

Válaszolt először Darányi Ignácz földmivelési miniszter *Bartha* Ödönnek, a ki a mármarosi kincstári erdők fatermékeinek értékesitése dolgában intézett hozzá interpellácziót.

Darányi Ignácz nemcsak pontonként, szabatosan, körülményesen és olyan megnyugtatóan válaszolt az interpellálónak, hogy még a baloldal is sürün helyeselt, hanem kiterjeszkedve a kérdés körén tul is, olyan kijelentéseket tett amelyek az egész Házban élénk és helyeslő visszhangot keltettek.

Általános megnyugvást keltett a miniszter beszéde, csak Barta Ödönnek voltak aggályai, a miket nagy részletességgel fejtett ki. A miniszter válaszát óriási többség vette tudomásul,

Válasz Serbannak.

— Következik a *miniszterelnök ur válasza*, szólt az elnök.

Nagy mozgás támadt mindenfelől és zugó „Halljuk!“ hömpölygött körül a teremben.

Hiven a tegnapi nyilatkozatához *Bánffy* Dezső miniszterelnök mindjárt beszéde elején bejelentette, hogy Serban interpellácziójának érdemleges részével — miután azt a Ház elé valónak nem tartja — nem foglalkozik. De megteszi észrevételeit Serban azon szavaira, a melyek szerint a magyar nemzet és a román nemzet között gyülölködés vagy ellentét nincs de igenis van a románok és a magyar kormány között. Nos hát ez nem áll — jelentette ki a miniszterelnök — nincs ellentét sem a nemzetek, sem a román nemzet és a magyar kormány között; de igenis vannak lelketlen izgatók, a kik egész erejökkel ellentétek felhajszolásán és kiélesitésén fáradoznak. Ezek ellen küzdeni, közös feladata minden hazafinak. Serban urnak is. Keressük azt, a mi összehoz, nem azt, a mi elválaszt; annyival is inkább, mert a két ország érdekei és törekvései között ellentét nincsen.

Dörgő helyeslés honorálta ezt az okos, hazafias és komoly kijelentést, amelyet Serban urnak, a ki nem volt jelen kár volt meg nem hellgatnia.

Egyhangu hozzájárulással vette tudomásul a miniszterelnök válaszát az egész Ház.

Több tárgya nem is volt a mai ülésnek. Holnap délelőtt tizenegykor a zárszámadásokat tárgyalja le a tisztelt Ház.

Kulturtörekvések.

— november 5.

(Sz. I.) Egy nemzet müveltségének nemcsak az a mértéke, a tudománynak, irodalomnak és müvészetnek mekkora magaslatára emelkedtek egyes kiválóbb fiai, mennyivel járultak hozzá a kisebbséget képező magyarok az egész emberiség szellemi kincseihez, hanem különösen az, mennyire terjedt el az emberiségnek közös és a nemzetnek különös ideáljai a néprétegekben. Az a nemzet a mely nem játszik vezető szerepet a többiek sorában, de fiai tulnyomó többségben a müveltség közös kincseit birják, boldogabb, mintha az emberi lélek kivalóságainak minden fajtájára egy pár fényesen ragyogó alakja van, a nép rétegei pedig annál sürübb sötétségben tengődnek. Szerencsére természete az a világosságnak, hogy a magasból alá jut a legalább lopva még a legrejtettebb zugogba is behatol. A kiváló elmék fénye sem marad ott a magasban, lassan-

---

boltnál, a hol a kis kirakatban mind szép karcsu, csinos formáju sárga czipők voltak s mindenik mellé nem nyomtatással, hanem kézirással volt odairva az ára: négy forint ötven krajczár. Bizonyos ösztön sugalta, hogy ez szolid bolt s itt kell vásárolnia a czipőt.

Csakugyan, a mint megkapta a havi tiz forintot, egy este elindult a czipőbolt felé. Igen sietett, mert a többi nagy üzleteket már csukták. A boltnak a kirakatládáját is bevitték már, de az ajtó még nyitva volt s benn egy petróleumlámpa pislákolt.

Semmer Ferencz gyorsan fordult be. Olyan hirtelen, mintha üldöznék. De a mint bennt volt, egyszerre zavart lett s elfogódottan dadogta:

— Egy pár . . . sárga . . . czi . . . pőt vennék . . . azokból . . .

A szoba közepén álló kirakat ládára mutatott, melyben az ismerő sárga czipőt látta.

Zavart lett, mert a bolt szögletében a becsukott ablak mellett egy kis pamlagon a boltos a karjaiba tartott egy szép szőke asszonykát. Olyan kis szőke asszonykát. Olyan kis szőke szelid arczu aszszonyka volt, világoskék ruhában és szerelemtől meleg szemekkel. Édes feje boldogan pihent a boltos mellén . . .

Sommer Ferenczneк a szive összeszorult. Igen kedves képnek találta ezt a szeretkezést, melyben gyöngédség és erő együtt van. A kis feleség — gondolta — idejött az uráért és meg nem várhatta, mig haza mennek, hanem már itt egy csókot kért. És a férfiu milyen erős szeretettel tartja karjaiban!

A hangra az asszony kibontakozott és szemérmesen másfelé nézett. Az ember pedig szolgálatkészen jött előbbre.

— Parancsoljon, kérem alássan, tessék? méltóztassék csak!

Mig megnézte, hogy körülbelül milyen nagyságu kell és a czipők között válogatott, Semmer Ferencz a következőket gondolta:

— Csakugyan igen becsületes, szolid bolt. Láttam, itt ő maga a gazda munkálkodik és igen derék ember lehet, hogy olyan nagyon szereti a feleségét. Helyes ösztön volt, mely ide vezetett.

Közben két ujpesti munkáslegény jött be s az egyik egy pár fekete czipőt alkudott, melyet már tegnap választott ki.

— Adja ide kérem, két forint ötvenért, igazán ideadhatja.

— Nem lehet, barátom — felelt a gazda — három forintnál alább nem adhatom.

— Pedig — folytatta a legény — igazán két forint ötvenért szeretném. Van még ugyan pénzem egy kevés, de a kedvesemnek igértem egy napernyőt, azt is meg akarom venni.

Az asszonyka erre hátra fordult és mosolyogva szólt a boltoshoz:

— Ugyan Gábor, hagyja már azt az ötven krajczárt, az én kedvemér adja oda neki két forint ötvenért.

A boltos jólelküen nevetett „Hát Isten neki! az ő kedvéért! Szerencsés időben jött barátom!“ És szépen becsomagolja a czipöt.

Ezalatt a Semmer Ferencz lábára is ráhuzta a sárga czipőket és összekapcsolta a füzővel:

— Tessék csak nyugodtan lelépni — mondta. — Igy. No, ugy-e jó? Egy kicsit ha szoritná, nem baj. Olyan ez, hogy egy-két nap alatt a lába beletörődik. Ha nem ugy volna, tessék majd bejönni, kitágitom.

Mindezt sietve mondta. Semmer ugy gondolta, azért siet, mert egyedül akar maradni az asszonyával. Szinte bocsánatot kért, hogy zavarta s egyre mondogatta:

— Jó, nagyon jó!

Előszedte a tiz forintot és kifizette belőle.

— Na örvendek, nagyon örvendek! — Mond a boltos.

S a mint előkelő üzletben nem di-

lassan mind több jut abból a mélyben maradt sokaságnak is.

Ha kis nép vagyunk is magyarokul és nyelvünk által a kulturnépek előtt erősen elszigetelt helyzetünk a müvészetben, tudomány és irodalomban, a külföld nem egészen idegenül tekint már ránk. Itthon annál többen vannak, a kik az emberiség szellemi kincseit nemzeti lelkünkhöz alkalmazzák. Azt azonban önámitás nélkül nem mondhatjuk, hogy a népmüveltség általános. Sok idő kell még hozzá és anyagi erőinknek nagyon meg kell még szaporodniok, hogy az iskolák a tanulás kötelessége által ehez a czélhoz közel vezessenek bennünket.

Azt az örvendetes jelenséget sem szabad azonban elhallgatnunk, hogy alkotmányos életünk utolsó harmincz esztendeje alatt óriási volt ez a haladásunk. Csak a nemzet képességeinek a nagyságára és vezetőinek a lelkességére mutat a napjainkban mind erősebben megnyilatkozó vágy a még gyorsabb tempóban való haladásra.

Amióta *Wlassics* miniszter vezeti kulturánk ügyeit, nemcsak az állami erők érvényesitésében tapasztalható ez a gyorsabb tempó, hanem a társadalom munkásságában is. Az ő agilitása sok helyütt teremti meg a mozgást az eddigi tétlen nyugalom helyén, ahol pedig a pezsdülő életre meg volt minden tényező.

A népmüveltség általánositását czélozza legutóbbi intézkedése is, mely közvetlenül ugyancsak a fővárosra vonatkozik, de közvetve a vidék müveltségének szinvonalát is emelni van hivatva.

A rendelet szerint ezentul a nemzeti muzeumban, a képtárakban a közönségnek a különböző tárlatok kincseit hozzáértők magyarázatokkal, könnyed, érdeekes előadásokkal fogják tanulságossá tenni. Régi hiány szünik meg ezzel az egyszerü, okos intézkedéssel. Köztudomásu, hogy a fővárosi muzeumokat, különösen a nemzeti muzeumot sokan látogatják, de a nagy látogatottsággal nem áll arányban a tömegek szellemi gyarapodása. Bővebb fejtegetés nélkül is jól megérthető ennek az intézkedésnek a nagy hatása a vidékre is, ha meggondoljuk, hogy az olcsó közlekedés mellett most már az ország legtávolabbi vidékeihez is milyen közel jutott a főváros.

De a példa hatásának is el kell jutnia a vidékre. Az ország több részében is vannak már örvendetesen fejlődő városok, ahol a szellemi élet erősitésére való muzeumokat létesitett a lelkesedés. Sajnos, hogy *Debreczen* e téren még mindig nagyon hátra van. A főiskola muzeumai csak ritkán gyarapodnak valamely többékevésbé értékes tárggyal; a városi muzeum felállitása is folyton késik.

A másik örvendetes mozzanat a törekvésben, hogy a magyar müveltség a nép széles rétegeiben terjedjen el, a budapesti egyetem ifjuságának elhatározása, hogy a tudást kiviszik a nagy közönség *alsóbb* rétegei közé. Ez az Angliában áldásos *University Extension* mintájára megindult mozgalom, melynek czélzata megfelel a munkásképzésre vonatkozó többi társadalmi törekvésnek. Illik az ifjuséghoz ez a foglalkozás, mely őt magát erősiti az élet nehéz feladatára, a népmüveltség gyorsabb terjedésére pedig azért biztat jó kilátással, mert az ifjuságot érintetlen lelkesedése kevesebb tudománynyal is közelebb viszi a nép érző és gondolkodó lelkéhez, mint a mennyire a megállapodottabb szakférfiak kisebb szuggeráló képességükkel juthatnak. Hogy az ifju ságnak ebben a munkásságában az egész müvelt társadalom igazi, nem pusztán szavakban nyilatkozó érdeklődésére van szüksége, bizonyos. — Biztat a remény, hogy az egyetemi és a vidéki akadémiai ifjuságnak az a része, mely az ideálokért munkával tud adózni, lelkesedésével nemcsak az alsóbb rétegek szivét fogja meg fogni, hanem elüzi a tespedtséget az uri osztályból is, melynek elvégre is müveltségéből kifolyó kötelezettségei vannak.

Egy kis sötétség.

— Karczolat. —

Én, tudja az Isten, nem valami nagyon szeretem a sötétséget; nem csak azért, mert az ember sohsem tudja, hogy ki vágja nyakon, vagy hogy a sötétben minden tehén fekete; meg hozzá tehetném, hogy ekkor csunya bogár az egér, de gyermekkoromban vésődött emlékembe ez az antipatia. Mert szenvedélyes aszalt szilva fogyasztó voltam és egyszer sötétbe szilva helyett valami másba haraptam! Hogy mibe, azt még máig sem tudom megmondani, csakhogy valami volt...

Pedig hát az emberiség egy részének ugy sötétben sokkal nagyobb bátorsága, sokkal több kivánsága támad! Igaz, hogy ezen állapot a gyermekkorban még nem jelentkezik; sőt a legtöbb gyermek a sötétben dalol, fütyöl és ezzel tüntet, hogy ő nem fél senkitől. Pedig csak azt akarja mutatni, hogy emberszámba megy. Hát mások is tartsanak tőle.

Az ifju már szereti a sötétet és lopni is szeretne, ha mást nem, egy csókot. A ki utazott olyan vasuton, a mely alaguton visz keresztül és a kupéban egy csinos hölgy foglal helyet, észlelhette azt a különös érzést, mikor a vonat az alagutba robog, azt a vágyat, a mely csak egy-két pillana alatt is eltöltötte és könnyen megbocsájtható bünténye, a csók lopásra ragadhatta volna, ha az alagutnak oly hamar vége nem szakad.

És azt hiszik: a hölgy másképpen érez? — dehogy, az alagut előtt hosszu pillantásokkal, álmos tekintettel néz ki az ablakon, keresve valami érdekességet a vidék látképében. A tunel után csillogó szemekkel, ügyesen rángatja ruházata rojtjait, szóval a sötétség felébresztette, felvillanyozta.

De azért nagy általánosságban sok kellemetlen tévedésre ad alkalmat a sötétség.

Hát nem volt kellemetlen annak a szegény fuvaros embernek a sorsa, aki éjjel haza jövén feleségétől vacsorát kért.

A menyecske nagy álmosan csak annyit mondott, hogy: Ott van a paczal a kályha vállán.

A szegény ember leveszi a fazekat sötétben és elkezdi rágni a paczalt. Csak reggel tünt ki, hogy két bögre ált a a kályha vállán és ő azt vette le, amelyikben a felesége horgolt főkötője ázott és azt rágta el a paczal helyett.

Nem kellemellen érzés az is, mikor az ember a gyufatartó helyett a tintatartóba nyul?

Ha sötétben a felesége helyett az anyósát csókolja meg.

Ha éjjel tüzet jeleznek és a helyett hogy leugrana az ágyból, ugy neki ugrik a falnak, hogy homloka, térde megdagad belé.

Ha vizben megissza a felesége hamis fogát.

Ha szája helyett a fülébe önti a szilvóriumot.

---

vatos, a Semmer ur keze után nyult és a vásárt leparolázta.

— Jó éjszakát!

— Istennek ajánlom!

III.

Semmer Ferencz telve hangulatokkal, szentimentális érzelmekkel ment tovább és sétáltatta az uj czipőit.

— Az ember nem is vélné — filozofált magában — hogy még itt Budapesten derék egyszerü iparosok is vannak. Egészen naiv a kis felesége iránt való szeretetében és becsületes kézszoritásával, az „Istennek ajánlom!“ köszönésével. Igazán szép czipőt kaptam és olcsóért...

Gyönyörködött a czipő karcsuságában szép formájában és ragyogó sárga szinében. Most következnek a szerelmi hóditások!

A hogy azonban egy negyed órát sétált volna, filozófiája kizökkent. Kellemetlen fájdalmakat érezett a lábain. A czipő marta, vágta szurta és szoritotta. Minden gondolata ide összpontosult.

Borzasztóan kellemetlen volt, mert a régi avult czipő kényelme után ez pokoli kinnak tetszett.

Szerette volna az utczán ledobni, de nagy kinnal mégis kibirta hazáig.

Másnap is alig lépett kettőt, megujultak a kinok s egész nap ugy járt, mintha folyton vasszegekre lépne. Ismételgette magában, a mit a boltos mondott, hogy „hozzábüvöl“ a lábához, meg fogja szokni és ha mégis bántja, menjen el, majd kitágitja. Mindjárt az első és második nap restelte visszavinni, de a harmadik napon, a mikor már botrányosan sántitott, reggel a külső körut felé indult. Ekkor már teljesen kiábrándult a czipőkből, melyeknek a sárga szine itt-ott ledörzsölődött, csuf, foltos lett és a talpa elválni készült, a fából való fehér szegély mint egy nyitott száj fogai látszottak. De bizott még a boltosban s azt gondolta:

— Csak véletlenség lehetett és az én szerencsétlenségem, hogy éppen rosz czipőt kaptam. Talán mégsem csaló ez a kirakat is! Hisz oly becsületes arcza van a boltosnak és milyen nagyon szereti a szőke kis feleségét!

Azért is igyekezett mellesleg, hogy ezt a szőke asszonykát lássa.

Mikor aztán a bolt felé közeledett, ott zajt hallott.

A boltos láthatólag az italtól kipirosodott és puffadt arczczal állott a bolt közepén és előtte egy termetes fekete arczu és loncsos ruháju asszony kiabált:

— Te lump, te semmiházi, — igy kiabált az asszony — — azt hitted, csak azért vagyok a feleséged, hogy a gyermekeddel kinlódjam. Tudom, hol jár az eszed. Összekötötted magadat azzal a kesely, festetthaju rossz teremtéssel; az egész éjszakákat vele tivornyázod, a mig én otthon varrok és gyötröm magam.... No, majd adok!

Hallatszott is valami, mint a mikor a falun az asszonyok a viz mellett sujkolnak.

Semmer Ferencz nem mert bemenni. Busan sántitva állott odébb. Igen szomoru lett, hogy filozófiája megcsalta.

— A czipő csak kirakatszépség volt — vélte — a boltos becsületes naivsága is kirakat, a szőke asszony szőkesége is az, a szerelmeskedés becsületessége is kirakat.

Minden kirakatnak való. Csak a Semmer Ferencz kopottsága, szerelemre való vágyakodása őszinte.

De a készülődést, miután a sárga czipőkben igy megcsalatkozott, nem folytatta.

Mert észrevette azt is, hogy a hosszu fekete kabát, régi mély kivágásával és a szük rámáju fekete, ütött-kopott kemény kalap se divatos. Ábrándjait és vágyait tehát elzárja légmentesen és eltette tavaszra. A meleg időig gyüjteni fog pénzt, a teljes átalakulásra.

Ha a szarvas helyett le lövi a kodisok szamarát.

Ha a papucs helyett az egércsapdába nyul.

Ha az emeletről lelép egyszerre a földszintre.

Ha az ajtó helyett a nagytükörbe megy bele.

Szóval én azért a kis gyönyörüségért, hogy néha a tunnelba csókot is lophatok, vagy a szinházban, ha elalszik a gáz elkiálthatom hogy : Szabad a csók ! nem adom oda a világosságot.

Legyen a sötétség a baglyoké, a bőregereké, betöréké és becsület-temetőké ; nekem és igen-igen sokaknak nap kell, gáz és villany vagy legalább is egy faggyu gyertya.

Van egy faja az emberiségnek, akiket én daczára, hogy egy némelyik, némi kis csineket is elszokott követni, nagyon szeretek ez — a czigány. Azt tapasztaltam, hogy a czigány nem bánja a sötétet sőt néha szereti is és azt hiszi, hogy a sötétben minden szabad, ekkor hazudik legtöbbet, nem hiába mondja a példabeszéd hogy :

Amit a czigány este mond, nem igaz az reggel.

De az igaz is, mert a czigány óriási külömbséget tesz az esteli és a nappali világitás között, már csak azért is, mert a sötétség iránt sokkal nagyobb az előszeretete az ugy nevezett hunczut embereknek, ilyen pedig a czigányok közt is csak akad.

Ismertem egy czigányt aki jó czimbalmos volt, de csak akkor szeretett horgászni, mikor besötétedett és a tó csősz a tilos halas tó ellenkező oldalán leste a haltolvajokat. Sosem ment ez ki nappal a malaczoknak gazt szedni az ut szélére, hanem alkonyat után mikor a zsák alját kukoriczával, meg talált krumplival lehetett megszedni.

Hogy milyen bizalma volt a sötétség iránt, azt leginkább kimutatta akkor mikor egy kis gyermeke éppen nagy csütörtökön halt meg. Elment a plébánoshoz, hogy a temetést megrendelje, de katholikus lévén maga is váltig azt akarta hogy az ő fiáért nagy pénteken harangozzanak.

A plebános megütközött ezen a kivánságon és azt mondta neki, hogy a harangok nincsenek itthon ; lehetetlen harangozni.

A czigány egyre kérte, hogy tegye meg ezt a szivességet és mikor a plébános hajthatatlan maradt körültekintett a a szobában, ha valjon nem látja-e valaki ? Oda sugja a papnak :

Főtistelendő uram ! Talán ugy este felé mikor már besetétedett lehetne ?

Hát te gazember azt hiszed, hogy a harangszó is olyan, mint a krumpli lopás, hogy szabad ha nem látják ?

A czigány a temetésen azután nem a gyermekét siratta, hanem az fájt neki legjobban, hogy kerepülő szóval kisérik ki az ő rajkóját a temetőbe.

Addig predikállok a sötétség ellen, mig kialszik a lámpám. Sötét van. Alászolgája.

J . . ő.

Táviratok.

— *A Debreczeni Ellenőr* saját tudósitójától. —

A provizórium és az osztrák képviselőház.

Bécs, november 5. Az osztrák képviselőház mai ülésében d. e. 10 órakor ötven szótöbbséggel **megszavazta** a kiegyezési **provizoriumot.**

Vasutasok öröme.

Budapest, nov. 5. A vasutasok tömeges előléptetésének ideje mindeddig márczius—április volt, miután a képviselőház a költségvetést megszavazta. Az idén másként lesz. Az idei tömeges nyugdijazások ugyanis lehetővé teszik, hogy az előléptetendők legnagyobb része már ez év deczember havában elfoglalhassák a ranglétszámok ekképp megüresedett magasabb fokait. Az előléptetéseket a hivatalos lap még deczemberben fogja közölni.

Árpád-szobor helyett emlékoszlop.

Kecskemét, nov. 5. A kecskeméti ifjuság azon terve, hogy Pusztaszeren Árpádnak szobrot emelnek, légbe ment, mert a szükséges 15.000 frtot nem gyüjthették egybe ; ezért elhatározták, hogy az összegyült 5000 frtból egyszerü emlékoszlopot állitanak Pusztaszeren.

Szerb kulissza titkok.

Budapest, nov. 5. Belgrádból jelentik : Milán király és Gyorgyevics uj szerb miniszterelnök ellen egyre terjednek a rágalmak. Hazug hireket terjesztenek mindenfelé. Nem igazak azok a hirek, mintha Milán sok hozománynyal nősülni akar, és mindenek felett hazugság, hogy azért utazik oly gyakran Belgrádba, mintha Szerbia bel- vagy külpolitikájába beavatkozni akarna. Szerbiai utazásai egyszerüen arra a kölcsönös, szeretetre vezetendők vissza, mely apa és fia között állandó.

Serbán ur irodája.

Budapest, nov. 5. Serbán Miklós az árpási kerület orsz. képviselője aki csak tegnapelőt a képviselőházban mondott ultraromán beszédjével általános felháborodást keltett. Fogarason ügyvédi irodát nyitott.

Ujságirók párbaja.

Budapest, nov. 5. *Márkus* Miksa a Magyar Hirlap s. szerkesztője és *Zoltán* Jenő a Budapesti Hirlap munkatársa ma délután kardpárbajt vivtak. Márkus segédei voltak : *Fenyő* Sándor és *Bársony* István, Zoltánéi : *Beőthy* László és *Karvály* Mór. A párbajra az Otthon körben történt összeszólalkozás adott okot. A párbajban *Zoltán* a karján jelentéktelenül megsérült. A felek kibékültek és együtt távoztak a vivóteremből.

Eltiltott kolportázs.

Budapest, nov. 5. A Budapesti Hirlap kiadója az iránt folyamodott a belügyminiszterhez, hogy az *Esti Ujságot*, *Marosvásárhelyt* és *Kolozsvárott* kolportálhassa. A belügyminiszter a kérelemnek helyt nem adott.

A Kassics-Izrael sajtópör.

Budapest, nov. 5. Kassics által Izrael Jakab szoczialista lapszerkesztő ellen inditott sajtópört tegnap délután tárgyalták. Kassics e sajtópört tudvalevőleg azért inditotta meg, mert Izrael kiirta lapjában hogy azt a czikket, amely miatt őt elitélték 4 hónapra, amit le is ült s a mely pörben Kassics szerepelt mint védő, — tulajdonképen Kassics irta. A sajtópörben azonban itéletet hozni nem lehetett s igy azt *elnapolták.*

NAPIHIREK.

— **A debreczeni ev. ref. egyház szervezeti szabályzata.** A város példáját követi a ref. egyház is. Kormányzó testületeinek, ügyvivő közegeinek jogait, kötelességeit, hatáskörét revizió alá veszi s tizennyolcz és fél nyomtatott ivre terjedő szabályzatba foglalja össze mindazt, a mit az egyházi törvények az egyházközség autonom kormányzata körébe utalnak s a mit a helyi viszonyok fejlődése és a gyakorlat a presbiterium, ennek különféle bizottságai s az egyház belhivatalnokai feladatává tesz. — Egy korábbi presbiteriumi határozattal megbizott küldöttség dolgozta ki hosszas tanácskozások során az uj szervezeti szabályzatot, a mely vasárnap kerül a presbiterium asztalára. Egyetlenegy gyülésen lehetetlen lesz azt letárgyalni és előre láthatólag napokon keresztül foglalkoztatja majd az egyháztanácsot. Az egész munkálat hét részre oszlik s igen terjedelmesen, a legapróbb kezelési formákra is kiterjedő figyelemmel tárgyalja 288. §-ban a presbiterium ; az egyházközségi bíróság ; a szakbizottságok (iskolaszék, felsőbb leányiskolai igazgatótanács, árvaügyi bizottság, szegényápolóintézet, összöndijosztó bizottság, gazdasági szakbizottság, közalapi állandó bizottság, számonkérő bizottság) ; az ügyrend (iktató, kiadó, irattár, vagyon fentartás, ingatlanok és tőke összegek jövedelmeztetése. egyházi adó kezelése, pénztári kezelés) ; egyházi tisztviselők és alkalmazottak ; tanácskozási ügyrend czimek alatt a legelső magyar református egyközség kormányzásának törvényeit és szabályait. Nincs sem időnk, sem helyünk, hogy a ma kezünk közé került munkálatot bővebben ismertessük, vagy a felett birálatot mondjunk. Csupán néhány érdekesebb intézkedésre szoritkozunk, amely figyelmünket első pillanatra megragadta. A főiskola tanárkarait, a gimnáziumi kivételével, a javaslat is kizárja a presbiteriumból. A debreczeni egyház vagy fenntartója a kollegium egyes tanszakainak vagy nem. Ha elfogadjuk azt, hogy a főgimnáziumnak fentartója, akkor a többi tanszakoknak is az ; mert a debreczeni egyház, két gimnáziumi tanszék illetményéhez 1260, egy theologiai tanszékéhez 700, egy jogi tanszékéhez 530.80, a tanitóképezdei gyakorlóiskolai tanitó fizetéséhez 600 frttal járul évente s négy akadémiai tanárnak ád lakást 42 hold házutáni földdel együtt. Ez esetben az összes tanszakokat megilleti egy-egy képviselő választása. Ha pedig nem tekinthetjük olyan értelemben fenntartó testületnek, a milyen például M.-Tur vagy Kis-Ujszállás az ottani gymnáziumokra nézve, — akkor a gimnáziumi tanárkar sem küldhet képviselőt a presbiteriumba. De ebben az esetben aligha lehet joga a presbiteriumnak a javaslat más részében emlitett tizes szavazathoz sem. A javaslat 18. §-ának 3. pontja a presbiterek kötelességévé teszi, hogy felügyeljenek arra, hogy a vasárnapot és saját ünnepeinket az egyházközségi tagok hiven és illendően megtartsák ; az iskolaszékről szóló rész pedig gondoskodik arról is, hogy a gyerekek tisztán, vagyis megmosakodva és és megfésülve menjenek fel az iskolába, de arról — csodálatos — megfelejtkezett a szervezetet készitő küldöttség, hogy az egyház által fenntartott iskolák növendékei, ezek az egyház fiatal plántái, a leendő egyháztagok, hozászokjanak a templom látogatáshoz. Sehol semmi nyomát nem találjuk 18 és fél nyomtatott iven annak, hogy a tanitó — az évet megnyitó istenitiszteleten kivül — máskor is legalább hetenkint kétszer istenitiszteletre vezesse a gondjaira bizott növendékeket. Éppen ugy hiányzik a javaslatból, a mit pedig a köznép valláserkölcsi életének fejlesztése érdekében elébb-utóbb megkell tenni, hogy a pusztákon szétszórtan lakó ref. vallásu hiveket, akik templom és iskola nélkül nőnek fel, időnkint lelki táplálékban is tartoznak vándor istenitiszteleteken részesiteni a lelkészek. Ez lett volna egyik legszebb és legszükségesebb uj alkotása az uj szervezetnek, melyért nemi áldozatot sem sajnálna az egyház.

Az uj szervezetből azt látjuk, hogy a főgondnok teendői megfognak kevesbedni s azok egy részét a gazdasági tanács elnökére, aki hivatalból helyettesse a főgondnoknak, ruházzák át. Czélszerü intézkedésnek tartjuk, hogy a főgondnok inkább representáljon, mint mindenféle aprólékos dolgokkal terheltessék meg. Czélszerü ez intézkedés a mi helyi viszonyaink között annyival inkább, mert abban az esetben, ha az egyház ezentul is fennakarja tartani azt a százados jó viszonyt, amely a várost és egyházat a polgármester és főgondnok közös személyében összekapcsolja, — a polgármester jobban megtud felelni főgondnoki tisztének. A javaslat függeléke a tisztviselők fizetését állapitja meg. Feltünő, hogy bárha napok óta ki van nyomatva ez a hosszu munkálat, máig sem kapta meg azt a többi presbiterium.

— **Imre napja.** Az atyafiságok, barátok és tisztelők az Imréket ünneplik ma, akiknek a kalendárium szerint ma van a névnapjok. Sok helyen vidám lakomákon, pohár csengés között köszöntötték tegnap este az ünnepelt Imréket; ma pedig hosszabb, rövidebb, szellemes és kevésbé szellemes, de mindig szivből fakadó üdvözlő beszédek hangzottak el a kilincset egymásnak adó gratulálók ajkain. Első helyen kell megemlékeznünk a város legelső Imréjéről, *Simonffy* Imre kir. tanácsos polgármester és főgondnokról, a kit egész hivatalok, intézetek testületileg és egyesek nagy számmal kerestek ma d. e. fel. Tömegesen érkeztek az üdvözlők *Lengyel* Imre pártunk ügybuzgó elnökéhez, *Balogh* Imre nyug. kir. táblai bíróhoz, *Dóczy* Imre ref. főgimnáziumi igazgatóhoz, *Vecsey* Imre tanácsnokhoz, Paksy Imre kir. kőzjegyzőhöz, *Oláh* Imre szolgabíróhoz, *Szilágyi* Imre, *Márton* Imre ügyvédekhez, dr. Fráter Imre, *Szikszay* Imre orvosokhoz, *Karacs* Imréhez, meg a többi népszerü, ismert Imrékhez. akiket — mi is szivünkből kivánjuk — sokáig éltessen az Isten. Lengyel Imre tiszteletére a jogász és tisztviselői kör, amelynek ő egyik alelnöke, ma este társas vacsorát rendez.

— **Személyi hir.** Br. *Feilitzsch* Berthold szabolcsi főispán városunkban időzik s meglátogatta Simonffy Imre kir. tan. polgármestert.

— **Az E. M. K. E. elnökjelöltje.** Kolozsvárott népes értekezlet volt az E. M. K. E. november 14-diki közgyülése személyes ügyeinek előkészitése végett. Az ülésre az egyesület tagjai közül a vidékről és Kolozsvárról pártpolitikai különbség nélkül százan felül voltak hivatalosak. Az értekezlet az Emke elnökjelöltjéül egyhangulag *Béldi* Ákos gróf alelnököt kiáltotta ki. Alelnöknek Korniss Viktor grófot és tiszteletbeli tagnak Haller Károly drt jelölte. *Sándor* József tiszteletbeli alelnök és örökös főitkárra nézve végérvényesen a november 13-iki nagy értekezlet fog dönteni. Az értekezleten az elnökjelölés alatt *Teleki* Domokos gróf alelnök, azután Béldi Ákos gróf elnökölt.

— **A város vegyésze.** Az uj szervezeti szabályzat közegészségügyi és orvos rendészeti szempontból vegyészi állást is rendszeresitett. Az egészségügyi bizottság a t. főorvossal egyetértőleg dr. K. *Szalay* Béla gyakorló orvost ajánlja ez állásra, a ki a tiszti orvosi vizsgát közelebb tette le kitünő sikerrel s a bakteriologiai és vegyi vizsgálatokat is hasonló erendménynyel végezte. Az uj hivatalt valószinüleg a III. kerületi rendőrség és bejelentési hivatal épületében rendezik be.

— **Sima Ferencz ügye.** A mindszent-szegvári választás zavarosából két lovagias ügy keletkezett. Az egyiket *Szederkényi* Nándorral tegnapelőtt intézték el a *Sima* Ferencz segédei papiroson, a másikról, amely *Polónyi* Gézának egy hirlapi nyilatkozata következtében támadt, tegnap tárgyaltak a felek segédei. A kihivásra Polónyi *Falussy* Árpád és *Várady* Károly aláirásával levelet intézett Sima Ferencz segédeihez, a melyben kinyilatkoztatja, hogy a hozzá jött hirlapirónak kijelentette, hogy ő semminemü hirlapi nyilatkozatot tenni nem akar s csak beszélgetés folyamán szólt az Ugron-pártnak arról az értekezletéről, amelyen Simát a pártból ki akarják zárni. E nyilatkozással Polónyi segédei a maguk részéről befejezettnek jelentik ki az ügyet. Sima azonban ez egyoldalu elintézéssel nem elégszik meg s a nyilatkozatért elégtételt akar. Valószinü, hogy ennek következtében az ügyet mégis lovagias utra fogják vinni, a melynek elintézésével Székely Béla dr. mellé Visontai Soma helyébe valaki mást fog megbizni Sima Ferencz.

Budaházy Endre. Sokan ismerték, éppen annyian tisztelték, szerették azt a kedves, derék, igaz embert, a ki tegnap este meghalt, előtte annak a napnak, a melyen bizalommal eltelve az orvosi tudomány iránt és ragaszkodva az élethez, nehéz mütétnek akarta magát alávetni, a melytől gyógyulását remélte, várta. *Budaházy* Endrét, debreczeni állami anyakönyvvezetőt, azelőtt Hajduvármegye számvevőjét, tegnap este fél 9 órakor megváltotta hosszu, kinos szenvedéseitől a halál. — Budapesten, a Grünwald-féle szanatoriumban, ahova pár nappal ezelőtt ment fel. Halála városszerte nagy részvétet keltett s fájdalmas gyászt hozott az ő legközelebbi rokonaira *Könyves Tóth* Kálmán lelkész családjára. Holttestét haza fogják hozni s itthon temetik el ref. szertartás szerint a Kossuth-utczai temetőben levő családi sirboltba. A temetés ideje még nincs véglegesen megállapitva. Valószinüleg holnap d. u. lesz a végtisztességtétele.

— **A nagy templom megnyitása.** A renovált ev. ref. nagy templom ajtai e hó 7-dikén, vasárnap d. e. ujra megnyilnak a hivek előtt. Az első ünnepélyes isteni tiszteleten *Dicsőfi* József lelkész fog prédikálni.

— **Vonatösszeütközés.** A tegnap reggel 9 órakor Budapestről Mármaros-Szigetre induló 1708. számu személy vonat Szajol és Szolnok közt, a távjelző hibás állitása következtében összeütközött egy tehervonattal, melynek két kocsija összezuzódott. Egyik vonaton sem sérült meg senki. A tegnap délutáni posta az összeütközés miatt csak ma reggel kaphattuk meg.

— **Hymen.** *Szőllőssy* Imre földbirtokos földesi vendégszerető házánál, ahol Földesről, Debreczenből és a környékről uri nagy társaság sereglett egybe, kettős családi ünnepet ültek tegnap este. Ugyanakkor, midőn a hajdan curiális község legszebb uri házának viális gazdáját neve napja alkalmából vigan éltették, — egyik bájos, kedves leányával, Clementina kisasszonynyal, aki a debreczeni elite báloknak is egyik ismert szép alakja volt, jegyet váltett ifj. *Csapó* István, idősb Csapó István földesi földbirtokos, megyei bizottsági tag fia.

— **A b.-szentmihályi gyilkosság.** A miként már lapunkban emlitettük, a két rendbeli gyilkosság és rablás büntettével vádolt, több mint félév óta vizsgálati fogságban levő *Schvarcz* Adolf bünügyében, a ki tudvalevőleg szeretőjének *Dombrádi* Zsázsánnának és ettől származó 9 hónapos gyermekének meggyilkolásával és kirablásával van vádolva, a főtárgyalás november hó 10-én lesz Nyiregyházán. A főtárgyaláson a debreczeni származatu dr. *Dicsőffy* Sándor kir. törv. biró fog elnökölni, előadó a jogirodalom terén előnyösen ösmert Kinfalvy István biró lesz. A közvádat dr. *Szikszay* ottani alügyész fogja képviselni, a védői tisztet pedig dr. *Kardos* Samu debreczeni ügyvéd, fogja betölteni. A főtárgyalásra több mint 50 tanut idéztek be s igy előreláthatólag két napig fog tartani. Lapunk külön tudósitót küld a tárgyalásra, ki arról bő távirati értesitésben számol be.

— **Megkerült.** *Biró* Gábor nádudvari illetőségü foglalkozás nélkül élősködő csavargót a debreczeni kir. törvényszék meg a mezőrendőrség is kerestette, mert megugrott a büntetés alól. Ma a nagyváradi rendőrség elfogta a körözés alapján és azonnal átkisértette Debreczenbe, ahol meg fog felelni a rovásán levő terhekért.

— **Gyanus halál.** Tegnap reggel a vásártéri állomás főnöke jelentést tett a rendőrségnek, hogy a hatvan-utczai temető háta mögött az árokban egy női hulla fekszik. A rendőrség részéről az inspekcziós rendőrtisztviselő s dr. *Szentpály* Béni ker. orvos a helyszinére mentek, hol egy véres női hullát találtak. A hullában felösmerték *Szikszai* Juliánna rongyszedő asszonyt. Fején nagy seb volt s ebből azt következtetik, hogy nem természetes halállal mult ki. A rendőrség a hullát a közkórházba szállittatta, mig jelentését már a délelőtt folyamán áttette a vizsgáló-birósághoz. A vizsgálóbiróság intézkedésére a hullát tegnap délután boncolták fel *Harsányi* Gusztáv vizsgálóbiró jelenlétében dr. *Isoó* János törvényszéki orvos és *Szentpály* Béni ker. orvos.

— **Kettéváló egyházmegye.** A *hegyaljai ág. hitv. evang. egyházmegye* ketté osztása az ágostai hitv. evang. magyarhoni egyetemes közgyülésen is elhatároztatván, az egyházmegye elnöksége Turóczy Pál h. főesperes és Radvány István kir. tanácsos felügyelő, a ketté osztás tárgyában szükségessé vált intézkedések megtételére november 10-ére rendkivüli közgyülést hivott össze Miskolczra. A közgyülés lesz hivatva a ketté osztás tényleges keresztülvitelének módozatait megállapitani. Az eddigi hegyaljai egyházmegyének a Miskolcz körüli része tartja meg az eddigi elnevezést, mig a másik, a melyhez Nyiregyházán kivül *Debreczen*, Nagy-Károly, Nagy-Bánya, Nagy-Várad Kőlcse, S.-A.-Ujhely, Kladzány, Mernyik, Sökut, Pazdics és Uj-Klenócz fognak tartozni: *„tiszavidéki egyházmegye“* lesz. Az uj egyházmegyék mint ilyenek, 1898. január 1-ére kezdik meg müködésüket. A felügyelők és főesperesek megválasztása és beiktatása tehát még ez év folyamán megtörténik. Mint hirlik, a tiszavidéki egyházmegye felügyelőjévé *Meskó* László, dr. orsz. képviselő, főesperesévé pedig *Materny* Lajos *debreczeni lelkész* vannak kiszemelve.

— **Uj törvényszéki aljegyző.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy az igazságügyminiszter *Medveczky* Emilt a debreczeni kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **Milyen idő lesz novemberben és deczemberben?** *Falb* e két hóra is megtette jóslatait: November hónap első harmadában aránylag elég meleg lesz az időjárás és esőre is van kilátás. A hó második harmadában azonban egyszerre nagyot fordul az idő. *Sok hóesésre nagy hideg fog következni.* A harmadik harmadban enyhe lesz az idő, bár noha akkor is lesz hóesés. — *Deczember* hava nagy hideggel kezdődik. A hónap első harmada száraz lesz. Aztán melegre, esősre változik az idő, ez múló lesz. Ugyane jelenségek mutatkoznak a harmadik harmadban is. Hóesés ritkán lesz és csak a deczember 23-iki kritikus nap után válik valamivel erősebbé.

x **Magyar historikus a királynál.** Csuday Jenő dr. egyetemi magántanár, premontrei kanonok a király legutóbbi budapesti tartózkodása alkalmával kihallgatáson volt s ez alkalommal átnyujtotta ő felségének Magyarország története czimü munkájának — melyről irodalmi rovatunkban mi is megemlékezünk — diszkötésü példányát. A király igen szivesen fogadta az ismert történettudós ajándékát s több izben megköszönve kijelentette, hogy a munkát kézi könyvtárában fogja elhelyezni.

Szinház.

Don Caesar de Bazár. A mi lelkes közönségünk az este is megtöltötte a szinházat, mintha előre sejtette volna, hogy kellemes estélye lesz. Nem is csalatkozott. Az előadás általában igen jól sikerült. Nagy szerencséje Komjáthynak, hogy egyes vigjáték és drámai darabok előadásához van személyzete s vannak erői, a kik egy-egy koloratur-énekesnő operette előadás keserü emlékeit képesek feledtetni. A főszerep — Don Caesar — a *Komjáthy* kezében volt, ki azt elég tisztességesen is oldotta meg. Tehetsége e téren sokkal jobban érvényesült, mint a drámai darabokban. ***Szathmáry*** Árpád Don José, mint mindig, ugy ma is kitünően alakitott, nagy kár — s ezt nem hallgathatjuk el — hogy a sugó oly hangos volt, hogy minden szavát jól értettük. E körülmény nagyban rontotta azt a müvészi hatást, mit alakitása nyujtott. *Halmi* M. — Lazarille — játékában természetes volt és érzelmeit sok őszinteséggel tudta tolmácsolni. *Fái* Flóra — Maritana — az I. és IV. felvonásban oly alakitást produkált, ami egy rutinirt színésznőnek is dicséretére válik. Nem tagadhatjuk azonban, hogy kezdő volta itt-ott még kiri, de ez nem egészben az ő hibája, hanem az igazgatóé, mert egy kezdőnek több időt kell engendi ily nagy szerepek betanulására, átérzésére, kár a tehetséget esetleges sikertelenségek által e valóban hivatott színésznőben megbénitani. *Kiss* Irén — Gazellá, marquisné szerepében a tőle megszokott ügyességgel mozgott, komikus jeleneteit igen jól tudta kiaknázni. *Sziklay* elemében volt kedves és diskrét mókáival többször megnevettette a közönséget. Tanayból — II. Károly — hiányzott a méltóság, mely még titkos szerelmében is megőrzi királyi fenségét. *Bartha*, *zentes*, *Püspöky* jók voltak.

Kupidó.

* **Uj ruhatár a szinházban**. A szinházi eddigi alsó kis czukrászdát Komjáthy igazgató ruhatárrá alakitotta át a czukrádát az első emelet helyezte, s ezt ez uton is tudomására hozza a közönségnek.

* **A primdonna kérdés**. Komlóssy Arthur főjegyző holnap d. u. 3 órára összehivta a szinházi bizottságot. A szinház átalakitása ügyében kiküldött ad hoc bizottság javaslatán s folyó ügyeken s netaláni inditványokon kivül tárgyalni fogja a bizottság a társulat szervezését. Különösen pedig a coloratur énekesnői szerepkör betöltését.

Irodalom — Müvészet.

* **Magyarország története.** Csuday Jenő dr., egyetemi magántanár, premontrei kanonok két kötetes munkája: Magyarország története, második bővitett és javitott kiadásban jelent meg. Csuday professzor munkája nem szoros értelemben vett tankönyv az iskola számára, mert tanulsággal s haszonnal forgathatja mindenki, aki alapos és világos előadásban akar megismerkedni hazánk s fajunk válságos multjával, Szerző ismeri s fal is használja a legujabb kutatások eredményeit. Kritikája megbizható, fölfogása objektiv, előadása világos és plasztikus. Munkájánsk kiválóságát egyébként legjobban az a körülmény dicséri, hogy nem is nagy idő alatt immár a második kiadásban forog a közönség kezén. Megemlitjük ezuttal, hogy a munka német forditása karácsonykor hagyja el a sajtót. A két diszes vászonkötésben megjelent mü megrendelhető szerzőnél: Budapesten, VIII. Józsefkörut 19. szám alatt 9 frt krért. Bolti ára 12 frt lesz.

CSARNOK.

Az élet alkonya.

Smiles S. „Élet és Munka“ czimü müvéből. 7.

(Folytatás.)

Tillotson érseknek könyvtárában egy könyvvel telt álvány volt, a könyvek aranyozott, drága kötésüek voltak. „Kik kedvenez szerzőid?“, kérdezte egy barátja. „Ezek az én szenvedélyes jó barátaim“ felelé az érsek, „és mi több én tettem őket azokká, mert nyilt ellenségeim voltak; ők nagyobb szolgálatott tettek nekem, mint minőt legbensőbb barátaim tanácsai, Tillottson halála után, könyvei között egy csomag papirra bukkantak, melyre ez volt irva: „Ezek támadó röpiratok; kérem az Istent, hogy bocsásson meg a szerzőknek, mint én megbocsátok.“ Csak az tud győzni, a ki megbocsátani tud.

Nem lehet csodálni, hogy a betegségtől lesujtott ember, az élettől megválni kiván. A fájdalom és munka iránti tehetetlenség, a remények fokozatos alábbhagyása és az élvezetek kevesbbedése, a kor előhaladása és annak tudata, hogy a halált kikerülni nem lehet, az ily embert olyan kedélyállapotba helyezi, hogy örömmel várják életök végét, mint amely végkép megváltja őket a földi bajoktól. Hutton Vilmos önéletrajzában azt mondja: „Minél közelebb van a sir, annál kisebb a félelem; egészséges és nem beteg állapotban félünk a haláltól. Utóbbi esetben a világ elvesztette minden baját és a jövő minden félelmességét.“

Midőn az ember fiatal és midőn még élete feladatának teljesitésén fáradozik, nehéz meghalni. A legjobbat reméli, barátjai bátoritják és életét fentartani törekszik. Midőn Scott Dávid, a skót királyi akadémikus, müvészetét fejleszteni törekedett, egy sulyos betegség támadta meg. Testvére reményt öntött beléje, hogy fel fog épülni. „Nem, mondá Scott, „nem lehetséges, igen nagy jutalomnak látszik, nagyon rendkivüli dolognak az életet, miután az ember beteg volt, a sötétség beállott, az egészséget ismét élvezni és visszatérni az élet világosságához. Sok idő kell ahhoz, hogy az ember megtanulja miként kell élni és dolgozni.“ Késő volt. Scott soh'sem épült fel többé, hanem meghalt, negyvenhárom éves korában. — Grilparzer Sappho tragédiájában azt mondja:

„Élni még! legmagasabb czélja az életnek.
És müvészet, szegény müvészet örökké kár-
[hoztatva vagy,
Hogy az élet megtartásáért koldulj.“

Az öregekkel másként állunk. Bevégezték munkájukat, nemzedékük elszállt és az élet már teher, nem pedig élvezet reájuk. St. Pierre abbé, midőn a halálról beszélt azt mondta, hogy ugy érzi mintha a vidékre kellene sétálni mennie. Baxter azt mondta a halálról, hogy az annyi mint egy kellemetlen társaságtól bucsut venni — mint levetni egy czipőt, mely szorit. Gartshorn dr. gyakorlatilag fogta fel a dolgot. Midőn hivatásától visszavonult és nem volt semmi tennivalója, képzelődő beteggé — aztán tényleges beteg lett és aztán azt mondta, hogy meghal. „Örvendek neki“, mondá, „belefáradtam abba, hogy czipőimet fel és lehuzzam.“ Sogol Miklós, a legjobb orosz irók egyike, éppen utolsó lehelete előtt azt mondta: „Oh, ha az emberek tudnák, mily kellemes meghalni, soh'sem félnének a haláltól!“

Szegény Lamb Károly és Hood Tamás gyakran kivánhatták maguknak a halált. Noha mindkettő merő szellem és humor volt. Lamb humora ugylátszik abból származott, hogy az élet czélja és titokzatosságának félelmetes csodái között levő ellentétet, mélyen, — lehet mondani kinzón — szerette megfigyelni. Tréfálkozása gyakran hasonlitott ahhoz, amit Hamlet Vorick koponyájával véghez vitt. Egyénileg sokféle baj gyötörte. 1833-ban ezt irta: „Köhögés és görcs lettek hálótársaim: hárman alszunk egy ágyban.“ „Sok embernek“, mondá, „nincs semmi kifogása a betegek ellen; én őszintén megvallom, hogy gyülölöm őket.“ Élete későbbi szakának, örökös tétlensége amint azt barátja Ptocter nevezi, 1839. évi deczember hó 27-én, midőn ötvenkilencz éves volt, gyorsan a sirba vitte.

Ugyanazt lehet Hood Tamásról mondani. Nevetése szenvedő lelkéből eredt. Szellemi oktatásai arra szolgáltak, hogy lelke a betegségtől és fájdalmas tapasztalatoktól, ellensulyozó gyanánt egy boldogabb világba meneküljön. Majdnem egész rövid életét azzal töltötte, hogy a halált próbálta legyőzni; mert nemcsak magát, hanem másokat is kellett ápolnia. Maga igy irja le esetét:

„Beteg vagyok a zablevelestől és étrendtől;
Beteg vagyok a poroktól és betegebb a
[hánytatóktól;
Beteg vagyok a lassu vagy gyors érveréstől.
Beteg, vagyok a vér sürüségétől vagy szö-
[génységétől?
Egyszóval röviden, beteg vagyok a beteg-
[ségtől.“

(Folyt. köv.)

Vegyes.

(A leghosszabb beszéd.) Amerikába a nagy méretek és arányok hazájába kell menni, hogy az ember olyan szónoki eredményt találjon, amelynél külömbet sem dr. Lechner, aki 14 óráig beszélt a minap, sem senki a világon el nem ért. Az a beszed, melyről szó van, 1893-ban hanzgott el Brit-Kolumbia egyik törvényhozó gyülésén. Szőnyegen egy javaslat feküd, mely szerint egyes letelepedettektől a vidéki jószág elkobzandó. A javaslat az ülésszak utolsóelőtti napján került napirendre s ha másnap délig a törvényhozó gyülés meg nem szavazza, az ottani házszabályok értelmében a javaslat megbukott. Ugy de Cosmos nevü képviselő jutott szóhoz. Délelőtti tiz órakor kezdett a javaslat ellen beszélni. Barátai azt hitték, hogy délutáni két órakor végez s akkor azután következik a szavazás. Egy óra lett s a szónok még csak alig érintette a tárgyat. Kettő is lett már de a szónok még csak akkor jelentette, hogy: másodszor. Háromkor egy csomó iratot huzott ki a zsebéből és kezdte azokat fölolvasni. A többség kezdte sejteni, hogy Cosmos másnap délig szándékozik beszélni s igy nyakára hág a javaslatnak. Eleinte mulattak a dolgon, később boszszankodtak. Próbálták a szónokot megzavarni, ez nem sikerült; megkisérlették lármával fütyöléssel, ez se használt. Végre is bele kellett törődniök a megváltozhatatlanba. Ebéd időt nem adtak s igy a szónok csak vizzel nedvesithette ajkait. Este lett a lámpákat meggyujtották, hajnalodott s a szónok még mindig beszélt. Beszélt délig. Hangja, mely kezdetben tisztán csengett, alig hallatszott; szemei megvoltak dagadva, ajkai kicserepesedtek s vér serkedt ki belőlük, lábai reszkedtek. De Kosmos teljes 26 óra hoszat beszélt és a vidéki birtokokat nem kobozták el. Ez az esemény mindenesetre hallatlan, de azért a Lecheré is páratlan. Mert Brit-Columbiában szabad beszéd közben okiratokat, jegyzeteket fölolvasni, Ausztriában nem.

——

(Szellemes mendások.) A lusta ember filozófiája: Minek azt most megtenni, amit már régen meg kellett volna tenni? De mivel

megtennem okvetlenül kell, valamikor majd csak megteszem. Tehát semmi esetre sem teszem meg most. — Vannak emberek, akik határozottan ellenünk születtek. — A női büszkeség a szerelem börzéjén olyan árpapir, amely nagyon magasból egyszerre zérus alá szokott szállani. — A szerencsétlenségnek megvan a maga bizonyos földrajzi területe, amelyből csak pusztithatatlan jókedvvel füstölhető ki. — Ha a rossznak megártana az, hogy gyülöljük — már régen nem is léteznék. — A boldogság és a jólét, dehogy vannak mindig együtt! -- A férfi a légyottra néha csak udvariasságból megy, az asszony soha. (Salamon Ödön.)

*

(Aggodalom.) — Mi a baja van az öregemnek? De ha valami nagyon veszedelmes, kérem, mondja latinul, hogy meg ne értsem.

*

(Szenvedély.) Két óra előtt étkeztél és most már megint eszel? — Ebédelek. — Hát hányszor szoktál ebédelni? — Hja, sokszor . . , Mert csak ebéd után szabad egy szivart szivnom és igy jatszom ki az orvos tilalmát.

*

(Muszáj-e?) A földesur összekap házi zsidajával. — Menjen, ne beszéljen nekem. Valamennyi paksi zsidó, mind gazember! — Bocsánat nodságos ór, én mogom todok mondoni szászt, o ki becsöletes! -- Na mondjon csak egyet! Na — na Az üzér gondolkozik, töri a fejét. Hát kérem, — szól végre, — muszáj annak paksinak lenni?

——

(Egyről másról.) *Meghalt örömében.* Megrendítő hirtelen haláleset történt Kolozsvárott, mely az egész városban mély részvétet kelt. Az ottani garnizon egyik rokonszenves fiatal tisztje, Ambrus főhadnagy sokáig feküdt betegen a kórházban, a honnan tegnap szabadult ki. Ennek örömére barátainak vacsorát adott, de vacsorázás közben hirtelen összeesett és meghalt. A szerencsétlen főhadnagyot szivszélhüdés érte. — (*A baromfitenyésztés jövedelmezősége.*) Egy amerikai lap a következő érdekes számitást közli: Az amerikai tanyák 1896-ban 72 millió értékü ezüstöt és 46 és fél millió aranyat szolgáltattak. A juhok értéke az egész országban 65 millió dollárt, a termelt gyapju pedig 38 millió dollárt tett ki. Ezzel szemben az Egyesült Államokban levő tyukok 6000 millió tojást tojtak, a mi szerényen becsülve legalább 165 milliót ér és ezenfelül 125 millió dollárért adtak el baromfiakat. Ez együtt 290 millió dollár, a mi bőven elég nagy összeg arra, hogy meglehessen vásárolni rajta mindazt az aranyat és ezüstöt, valamint juhokat és gyapjut, a mit az Egyesült Államok 1896-ban termeltek és ezenfelül még az ország egész burgonyatermelését is. — *Államadósságunk.* A legujabban közzétett kimutatás szerint 1896. év végén államadósságunk 2.176,685,324 millió frtot tett. Ezen összeg azonban nem tünteti fel helyesen adóságaink összegét, mert ebbe az 1867. XV. t.-cz. 1. §-ában elvállalt államadósság 29.188,000 frtnyi kamatának és járulékainak megfelelő tőke nincsen felvéve. Minthogy pedig ez az összeg mintegy 600.000,000 frtnak felel meg, összes államadósságunk nem 2.177 685.324 frt, hanem körülbelül 2.777.685.324 frtot tesz. — *Szobapadló embercsontokból.* Borzalmas leletre akadtak nemrég egy skót faluban. Több munkás, kik egy régi, félig romban heverő farmban ástak, alig egy-két lábnyi mélységben egy még jókarban levő szobapadlóra akadtak, melyet, amikor tüzetesebben megvizsgáltak, azt látták, hogy az egész padló embercsontokból van kirakva. A farm már évtizedek óta lakatlan és igy a szóbapadlóul használt emberesontok titka aligha fog valaha kiderülni. — *Ki fürdik többször?* Az angol és amerikai lapok most furcsa kérdés felett vitatkoznak. Azt akarják ugyanis eldönteni, hogy ki tisztább: az amerikai vagy angol asszony. A küzdelemben, ugy látszik, az angol hölgyek huzzák majd a rövidebbet mert az amerikai lapok statisztikailag bizonyitották, hogy az amerikai hölgyek kétszer-háromszor fürödnek havonta, a franczia csak egyszer és az angol csak kétszer — de évente.

Közgazdaság.

Debreczeni piacz.

Nov. 2. heti vásár.

Gabonavásár.

Buza, piaczra hozatott 4000 kgr. I. rendü 11.60, II r. 11.50, III r. 11.40.

Rozs, piaczra hozatott 5000 kgr. I. rendü 7.60, II r. 7.50, III r. 7.40.

Kétszeres, piaczra hozatott 3800 kgr. I. rendü 9.20, II. r. 9.10, III r. 9.00

Árpa, piaczra hozatott 4000 kgr. I. rendü 4.60, II r. 4.50, III r. 4.40.

Zab, piaczra hozatott 5000 kgr. I. rendü. 6.20, II r. 6.10, III r. 6.00.

Tengeri, piaczra hozatott 8000 kgr. ó-tengeri I. rendü —.—, II. r. .—, III. r. —.—, uj tengeri 4.40—4.30, 4.20.

Köles —.—, —.—, —.—.
Köleskása —.—, —.—, —.—.
Burgonya —.— —.— —.—.

Piaczi áruczikkek:

Kilonként: Árpakása 16—34 kr. aszaltszilva 32 kr., asztali dara 22 kr. burgonya 3 kr., borsó szepességi 18 kr., szatmári 16 kr., bab fehér 10 kr., sárga kr. disznó-zsir 64—66, czukor 46—48, irós-vaj — kr., köleskása 15 kr., lencse szatmári 26, szepességi 30 kr., liszt Nr. O. 20. Nr. 1—20 kr, Nr. 2. 29 kr., Nr. 3. 19 kr., Nr. 4. 19 kr., Nr. 5. 19 kr., Nr. 6. 18 kr., Nr. 7. 16 kr. olvasztott vaj — kr., só darabos 11 kr., darált 12 kr., rizskása 16—36 kr., szappan 22 kr., szalonna sós 72—74 kr., sótlan 60 kr., kávé —, frt — kr.

100 kilónként: Bab fehér 6.50 bab sárga 7.25 burgonya 2.00, só darabos 10.80, só darált 11.00, d. zsir 62—63 frt, széna I. rendü 2.00, II. r. 1.80, III. r. 1.50, szalma I. r. 60 frt. II. r. 50, szalonna sós 66—68 frt, szalonna sótlan 60 frt, háj .—.— frt, juh turó ——, szappan —.— frt, aszalt szilva —— frt, borsó —.— frt, lencse —.— frt. rizs — frt, pirszén 2.00, salgótarjáni 1.50, szalonkőszén .—, árpakása .—.—.—

Állatvásár.

Ló felhajtatott 500 db., elkelt 380 db, Marha felhajtatott 800 db., elkelt 650 db. Sertés felhajtatott —— db., elkelt —— db Sovány 6—12 hónapos ——— frt. egy éves—másféléves 40—55 frt. Másféléves—kétéves ——— frt. Öreg sovány ——— frt. 3—4 hónapos malacz páronként —.— frt. Kövér kilója ———, kr. Rendes élet 45 kiló levonás és 4%. Uj szalonna ——— frt., Juh és birka felhajtatott 87.000 db. elkelt 29.200 db.

Egy pár jármos ökör 160—460 frt tehén 80—150 frt, hizott tehén bornyával 100—160 frt, fejős tehén bornya nélkül 120—140 frt, meddő tehén 75—120 frt, I. r. jármos ökör 300—370 frt. II. r jármos ökör 250—300 frt, III. r. jármos ökör 180—200 frt, tinó 100—140 frt üsző 40—70 frt. rugott üsző bornya 30—60 frt, ökörbornyu 30—60 frt. Egy pár anya birka bárányostul 8.13, egy pár magyar juh —.—, egy pár ürü birka 8.16, egy db. bika 100—150, egy db. igás jó ló 140—260.

Literenként: Tej 10 kr., tejfel 40kr., aszalt-szilva 28 kr., petroleum 16—18 kr, borsó 14—16 kr., lencse 12—14 kr., bab 8—10 kr., köleskása 10 kr.

Napszámárak: Havi átlag, férfi ellátással 60 kr, ellátás nélkül .90 kr. nő ellátással 60 kr, ellátás nélkül 60 kr. gyermek ellátással 30 kr, ellátás nélkül 50 kr.

Husárak: Marhahus 36, 40 44, 48, 52—54 kr. Bornyuhus 56, 60 kr. Sertés 48, 52, 60 kr. Juhhus 36—40 kr.

Tüzifa: 4 köbméter tölgyfa 12 frt bükkfa 13 frt, nyárfa 7.00 kr., fafelvágás 3.00 frt, beszállitása 1.50 kr.

——

Érték-tőzsde.

A debreczeni „Közgazdaságibank részv.-társaság" közlése. 1897. nov. hó 5-én.

Államadósság:

Magyar aranyjáradék 4%	—	121.75	122.25
„ vasuti beruházási köt. 4½%		120.50	121.50
„ koronajáradék 4%	—	99.75	100.25
„ regále vált. köt. 4½%	—	101.—	101.—
Osztrák aranyjáradék 4%	—	123.—	123.50
Egységes államkötvény 4¹⁄₁₀%		102.—	102.50
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.		139.—	140.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	385.—	385.50
Osztrák hitelbank részvény	—	351.50	351.70
Magyaripar- és keresk. bank. r.		101.50	102.50

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsj.		123.—	124.—
„ „ 3%-os „		103.—	103.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os		121.—	122.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy		9.50	10.—
Osztrák „ „	—	19.25	19.75
Olasz „ „	—	11.50	12.—
Bazilika sorsjegy	— — —	6.80	7.20
Jó-sziv „	— — —	3.80	4.10

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	— — —	5.63	5.70
20 márkás arany	— — —	11.74	11.78
20 frankos arany	— — —	9.52	9.56
1 Sovereigns	— — —	11.97	12.01

——

Budapesti gabona-tőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1897. nov. 4-én.

Buzát ma mérsékelten kináltak, a kereslet jobb volt. — Elkelt csöndes irányzat mellett 25.000 mm. 5 krral olesóbb áron.

Egyébb gabonanemüekben gyönge volt a forgalom változatlan áron.

Eladatott:

Buza. Tiszav.: 100 mm. 77 kg. 13.17½ kron, 200 mm. 78 kg. 13.10 frton, 100 mm. 75 kg. 12.70 frton mind három hóra.

Zab: 6.20—6.55.

II. Határidő-üzlet.

Az irányzat csöndes, gyönge forgalom mellett az árak kissé emelkedtek.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza márcz.—ápr.	1897	12.11	—13.—
Rozs márcz.—ápr.-ra	1897	8.85	— 8.87
Tengeri máj.—jun.-ra	1898	5.31	— 5.32
„ novemberre	1897	4.66	— 4.68
Zab márcz.—ápr.-ra	1897	6 40	— 6.42

Délután 4 órakor zárlat:

Buza tavaszra	1897	12.12	—13.—
Rozs „	1897	8.87	— 8.89
Zab „	1897	6.40	— 6.42
Tengeri máj.—jun.	1898	5.32	— 5.33
„ novemberre	1897	4.66	— 4.68
Repcze jan.—febr.-ra	1897	—.—	—.—

Debreczeni városi szinház.

Folyó szám 35. Páratlan 7. bérletszünet.

Ma pénteken, 1897. november hó 5-én:
uj betanulással:

A trapezunti herczegnő.

Vig operette 3 felvonásban. Szövegét irták: Nuitter és Treffen. Zenéjét szerzette Offenbach.

—

Holnap szombaton, 1897. évi november 6-án:

Ugyanez.

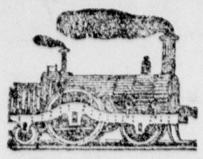

Vasuti menetrend.

Érvényes 1897. október hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen—Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul		Vonat	Érkezik	
P.-Ladány*	12.—	déli	Vegyesvonat	1.28 délután
P.-Ladány	3.48	délután	Tv. sz. sz.	5.24 délután
P.-Ladány	8.15	este	Személyvonat	9.45 este
Budapest	8.53	reggel	Gyorsvonat	1.50 délután
Budapest	12.36	délután	Személyvonat	8.10 este
Budapest	10.37	este	Személyvonat	5.45 reggel

Debreczen—M.-Sziget

Szatmár	5.23	reggel	Személyvonat	1.—	délután
M.-Sziget	3.05	reggel	Személyvonat	9 50	délelőtt
M.-Sziget	4.07	délután	Személyvonat	11.—	esta
M.-Sziget	6.59	délután	Gyorsvonat	11.40	este
M.-Sziget	7.58	este	Tv. sz. sz.	8.03	reggel

Debreczen—Szerencs

Szerencs	8.25	reggel	Személyvonat	11.26	délelőtt
Szerencs	4.02	délután	Személyvonat	7.07	délután
Szerencs	8.10	este	Személyvonat	11.—	este

Debreczen—Füzes-Abony

Füzes-Abony	4.42	reggel	Vegyesvonat	10.24	délelőtt
Füzes-Abony**	4.12	délután	Vegyesvonat	7.56	délután

Debreczen—Nagy-Léta—Vértes

N.-Léta—Vértes	8.35	reggel	Vegyesvonat	10.46	délelőtt
N.-Léta—Vértes	4.17	délután	Vegyesvonat	6.20	délután

Debreczen—Büd-Szt-Mihály—Tisza-Lök

B.-Szt-Mihály	5.28	reggel	Vegyesvonat	8.58	reggel
B.-Szt-Mihály	3.54	délután	Vegyesvonat	6.58	délután

* Minden kedden
** Csak Tisza-Füredig.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai“ nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: **Zoltai Lajos.**

Főskáposzta

nagy mennyiségben eladó, házhoz szállítva száza:

I-ső osztályunak	. . .	**5** frt
II-ik „	. . .	**4** „
III-ik „	. . .	**3** „
IV-ik „	. . .	**2** „
V-ik „	. . .	**1** „

Burgonya szintén házhoz szállítva

mázsája **2** frt.

Megrendeléseket elfogadnak: **Ganofszky Lajos, Kondor J., Leidenfrost Gy., Tóth Kálmán** és **Szabó Zsigmond** urak üzletében. továbbá a termelő

BIRÓ PÁL

Szent-Anna-u. 2537. h. sz. lakásán.

Ujdonságok

az őszi és téli idényre

Divatos női ruhaszövetekben.

Szines selymekben,

Legujabb diszekben,

mosó velezekben,

Téli nagykendőkben,

nagy választékban érkeztek raktárra

Szabó Lajos fiai,

Debreczen, Rózsatér. 628

A brassói portland czement-gyár

ajánlja az általánosan kitünőnek elismert

Portland Czementet

felelősség mellett

folyton egyenlő és teljesen megbizható minőségben, bármely vasuti állomáshoz szállitva, a **legolcsóbb árban.**

Debreczenben kapható: **Rickl József Zelmos** üzletében, **Fő-piacz „Török császár“** bolt. 1038 0—24

Az I. osztályu sorsjegyek ára:

1 egész	frt 6.—
1 fél	frt 3.—
1 negyed	frt 1.50
1 nyolczad	frt —.75

Ajánlatos az első 2 osztályra a sorsjegyet egyszerre megvenni.

I. és II. osztályra érvényes sorsjegyek ára:

1 egész	frt 16.—
1 fél	frt 8.—
1 negyed	frt 4.—
1 nyolczad	frt 2.—

Sorsjegyek megrendelésénél az összeg postautalványnyal előlegesen beküldendő.

Megrendelések utánvét mellett is teljesithetők.

1021—5—5

Mészáros Miklós

a magy. kir. osztálysorsjáték igazgatósága által kinevezett főelárusitója

Budapest, V., Nádor-u. 5. sz.

(Postafiók-szám 237.)

Sürgönyczim: MÉSZÁROS Európa Budapest

Elfogad megrendeléseket a mig a készlet tart, az

I. m. kir. szab. osztálysorsjáték

eredeti sorsjegyeire.

A nagymélt. m. kir. kormány által engedélyezett és szabadalmazott sorsjáték előnyei

A kibocsátott sorsjegyek fele okvetlenül nyer.

100.000 sorsjegy. 50.000 nyeremény.

A legnagyobb nyeremény esetleg 1 millió kor.

A sorsjegyek teljesen adómentesek.

A sorsjegyek ½, ¼ és ⅛ eredeti részletekben is kaphatók, mi lehetővé teszi azt, hogy mindenki viszonyainak megfelelő részsorsjegyet vásárolhasson.

Meghatározott betét mellett jelentékeny a nyeremény esély; csekély összeggel nagy vagyon nyerhető.

Tájékozásul, a hivatalos tervezetet kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldöm.

A nyeremények hat osztályban sorsoltatnak ki.

Első huzás nov. 11.

Főnyeremények:

legszerencsésebb esetben **1,000.000** kor.

1 jutalom á		600.000
1	„	400.000
1	„	200.000
2	„	100.000
1	„	90.000
1	„	80.000
1	„	70.000
2	„	60.000
1	„	40.000
5	„	30.000
1	„	25.000
7	„	20.000
3	„	15.000
31	„	10.000
67	„	5.000
3	„	3.000
432	„	2.000
763	„	1.000
1238	„	500
90	„	300

stb. stb.

A Civis Naptár

Minden család hivatal üzlet és magános vegyen Civis Naptárt

az 1898. évi naptár-kiadványok legérdekesebbike; van benne tanulságos és szórakoztató olvasmány bőven és mindezt számos kép tarkitja.

Különösen kiemelendő: Az 1848/49. szabadságharcz története Bartha Mórtól, valamint Szabolcska Mihály, Könyves Tóth Kálmán, Váradi Antal stb. irodalmi előkelőségek dolgozatai; A mult év története, számos illusztrált adoma és a bővitett Czimtár.

Ezen sokoldalu és közhasznu naptár ára **36 kr.**

Kapható a Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaságnál, — továbbá minden könyvkereskedésben és dohánytőzsdében.

„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1897.